higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

VERVOEREKONOMIE
NKR VLAK 4

12 November 2024

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 6 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1 B
1.2 B
1.3 B
1.4 C
1.5 A

(5 × 1) **[5]**

VRAAG 2

2.1 Waar
2.2 Waar
2.3 Onwaar
2.4 Waar
2.5 Waar

(5 × 1) **[5]**

VRAAG 3

3.1 D
3.2 A
3.3 C
3.4 E
3.5 F

(5 × 1) **[5]**

VRAAG 4

4.1 bestemmings
4.2 prys-onelasties
4.3 wins
4.4 vervoeraanbod
4.5 houers

(5 × 1) **[5]**

TOTAAL AFDELING A: 20

AFDELING B

VRAAG 5

5.1
- Bron van vraag: Verbruiker
- Bron van aanbod: Vervoerverskaffers
- Wetgewende liggame (Enige 2 × 1) (2)

5.2
- Vaste indirekte koste✓ − sluit koste of aktiwiteite in wat vir ‘n bepaalde projek dieselfde bly of vasgestel is.✓✓
- Herhalende indirekte koste✓ − is die koste of aktiwiteite wat voortdurend herhaal word, ongeag watter vervoerproduk of -diens aangebied word.✓✓

(2 × 3) (6)

5.3
- Bylastings
- Handelswanbalanse
- Handelsekonomieë
- Infrastruktuur
- Geografie
- Tipe produk
- Energie
- Modus
- Mededinging en regulering
- Demografie (Enige 3 × 1) (3)

5.4
- Vervoertariewe beïnvloed die pryse van verskeie aktiwiteite en die kostelas van verskillende plekke/liggings en groepe.
- Vervoertariewe het ‘n positiewe uitwerking op die ligging van die grondontwikkeling.
- Vervoer bevorder ekonomiese aktiwiteite, wat ‘n uitwerking op produksie en verspreiding regoor die land het.
- Die vervoerbedryf en alle verwante sake lei tot produktiwiteit, indiensneming en wins. (4 × 2) (8)

5.5

VOLMAAKTE MEDEDINGING ✓	MONOPOLIE✓	OLIGOPOLIE✓
Alle vervoerverbruikers word dieselfde behandel.✓✓	Daar kan onderskeid tussen vervoerverbruikers wees.✓✓	Alle vervoerverbruikers word dieselfde behandel.✓✓
Dit is maklik om die mark te betree.	Nuwe diensverskaffers kan weens beperkings nie die mark betree nie.	Daar is net 'n paar diensverskaffers as gevolg van hoë strukelblokke tot toetrede.
Baie vervoerdiensverskaffers.	Slegs een vervoerdiensverskaffer.	'n Paar klein vervoerdiensverskaffers.
Geen beperkings op aanbod.	Diensverskaffer kan aanbod verander of beperk.	Vervoerdienste is byna identies aan mekaar.
Tariewe word deur vraag en aanbod bepaal.	Vervoerdiensverskaffer bepaal en verander tariewe.	Vervoerdiensverskaffers stel dienstariewe vas.

(Aanvaar enige ander relevante antwoorde) (3 × 3) (9)
[28]

VRAAG 6

6.1
- Veranderinge in bevolkingsverspreiding.✓
  Baie mense verhuis van landelike na stedelike gebiede; dus herversprei die bevolking en word meer meenthuise gebou.✓✓
- Veranderinge in sosiale gewoontes.✓
  Namate mense aftree of 'n hoër inkomste verdien, is hulle geneig om meer reise vir ontspanningsdoeleindes te onderneem.✓✓
- Spitsvraag.✓
  Wanneer die vraag na vervoerdienste die hoogste is, en dit kan verskillende tye van die dag insluit.✓✓
- Verandering in mededinger se dienste of pryse.✓
  Diensverskaffers kan nuwe dienste of laer pryse aanbied omdat nuwe tegnologie ontwikkel en infrastruktuur verbeter word. ✓✓ (4 × 3) (12)

6.2
- Grootmaat ….Bulk carriers
- Passasiersvaartuie
- Algemenevragskepe
- Rol-op/Rol-af-skepe (vervoer vrag op wiele) (Enige 2 × 1) (2)

6.3 Dit is die verkeer wat vrylik in een deel van die vervoerstelsel of op die groter 'onderkant van die bottel' vloei,✓✓ maar daar is opeenhoping en vertragings in 'n ander deel of die dunner 'nek van die bottel'.✓✓ (4)

6.4 Is die prys waarteen diensverskaffers bereid is om hul dienste teen ‘n wins aan te bied of te verkoop en die prys wat verbruikers bereid is om vir die vervoerdiens te betaal, gegewe dat hulle die laags moontlike prys wil betaal. (2)

6.5
- Interne koste:
  Die koste wat die verbruiker moet dek, en wat ook gebruikers- of privaat koste genoem word.
- Eksterne koste:
  Hierdie koste word deur diensverskaffers, die regering of privaat organisasies en ander gedek.
- Maatskaplike koste:
  Die totale koste om vervoerdienste aan die samelewing te lewer. (3 × 3) (9)

[29]

VRAAG 7

7.1
- Opeenhopingsvertragings: meer paaie het gebruikers meer opsies gebied
- Voertuigbedryfskoste: koste is verminder deur die kortste roete te gebruik
- Gebruikers se reistyd: reistye is verkort, wat kostebesparings meegebring het.

(Enige 2 × 1) (2)

7.2
- Pad-prysbepaling.✓
  Dit word gebruik om geld of inkomste in te vorder en om opeenhoping te bestuur.✓✓
- Waarde-prysbepaling.
  Bestuurders leer oor die waarde of voordele daarvan om padpryse te betaal.

(Enige 1 × 3) (3)

7.3
- Vervoerverbruikers kan voordeel trek uit die verskillende vervoermetodes se beste diens- en prestasiekenmerke.
- Die vervoerdiens kan goedkoper of teen ‘n laer koste aangebied word deur verskillende vervoermetodes oor verskillende gebiede en terreine aan te bied.
- Verskillende vervoermetodes kan ook ‘n meer doeltreffende en vinniger vervoerdiens bied. (Enige 2 × 2) (4)

7.4 Die proses begin met die beplanning van saadbeddings om die droë blare te oes,✓✓ wat dan deur middel van padvervoer na die fabriek vervoer word✓✓ om vermeng, gegeur en verpak te word. ✓✓ Geslote padvervoer sal gebruik word om dit na die winkels te vervoer, waar die klante die eindproduk sal kan koop.✓✓ (8)

7.5 7.5.1
- Dit is daarvoor verantwoordelik om veiligheid en sekuriteit van internasionale skeepvaart te verbeter.
- Beskerm maritieme omgewing teen besoedeling deur skepe.

7.5.2 Dit bevorder samewerking in burgerlugvaart-aktiwiteite in Afrika.

(2 × 2) (4)

Kopiereg voorbehou

7.6
- Lok buitelande beleggings
- Ontwikkel en bevorder plaaslike direkte belegging (2)

[23]

TOTAAL AFDELING B: 80
GROOTTOTAAL: 100

Kopiereg voorbehou